

NEOSPORA BLIJFT BELANGRIJKE BOOSDOENER, BLIJKT UIT ABORTUSPROTOCOL

Het laatste halfjaar onderzocht DGZ binnen het abortusprotocol stalen van 2000 rundveebedrijven en 90 bedrijven met kleine herkauwers. Bij runderen in Vlaanderen blijft neospora een belangrijke oorzaak van infectieuze abortus. Het abortusprotocol bracht ook verschillende besmettingen met het Schmallenbergvirus aan het licht.

– Eva Pierré, DGZ-Vlaanderen

Het abortusprotocol voorziet – naast de officiële en verplichte onderzoeken op brucellose – het opsporen van de meest gangbare infectieuze oorzaken van abortus. Het hogere aantal bedrijven met kleine herkauwers dat de laatste zes maanden (van november 2016 tot april 2017) een beroep deed op het abortusprotocol – in vergelijking met 50 bedrijven in heel 2016 – is vermoedelijk een gevolg van de besmettingen met schmallenberg eind 2016, begin 2017 in combinatie met de aanhoudende dreiging van blauwtong vanuit Frankrijk.

Onderzoek moederdieren

Zowel bij runderen als kleine herkauwers wordt bij een abortus altijd serum van het moederdier onderzocht op antistoffen tegen brucellose. Bijkomend wordt dit serum onderzocht op antistoffen tegen neospora (bij runderen) en chlamydia (bij kleine herkauwers).

Bij Vlaamse runderen is neospora nog steeds een belangrijke oorzaak van abortus (tabel 1). Sinds eind 2013 is er een vrijwillig neosporaprogramma. DGZ hervormde dit programma vorig jaar om veehouders nog beter te ondersteunen bij de aanpak van neospora op hun bedrijf.

Denk bij abortus ook aan BVD

Bij runderen omvat het abortusprotocol een BVD-onderzoek (antigeen Elisa) van een oorbiopt van de foetus. Test het oorbiopt van de foetus positief voor BVD,

dan wordt het serumstaal van het moederdier ook onderzocht op BVD-antigeen. In de laatste zes maanden testte 1% van de oorbiopten positief binnen het abortusprotocol (Elisa op 2096 stalen). Alle serumonderzoeken bij de moederdieren (17 stalen) waren negatief.

Let op voor schmallenberg

Vertoont de foetus typische afwijkingen van een besmetting met het blauwtong- of schmallenbergvirus (hersenaafwijkingen, kromme poten, verdraaide nek en

Tabel 1 Analyseresultaten van serum van moederdieren onderzocht binnen het abortusprotocol in de periode november 2016 tot april 2017 - Bron: DGZ

Diersoort	Kiem	Analyse	Aantal analyses	Positieve analyses (%)
Runderen	Neospora caninum (neosporose)	Elisa-antistoffen	2.921	15,9
	Brucella abortus (brucellose)	Elisa-antistoffen	32	0
		MAT EDTA 3 verdunningen antistoffentiter 30 IE/ml	2.908	0,6

rug), dan wordt de foetus met PCR getest op beide virussen. Zo kwamen eind 2016 en begin 2017 via het abortusprotocol verschillende besmettingen met het schmallenbergvirus aan het licht. Toch worden mogelijk niet alle gevallen aangeboden voor onderzoek binnen het abortusprotocol en kan er daarom een onderschatting van de werkelijke situatie zijn. Voor blauwtong waren alle analyses negatief (tabel 2).

Het percentage PCR-testen positief voor Q-koorts was zowel bij runderen als bij kleine herkauwers hoger in vergelijking met dezelfde periode een jaar geleden. Dit kan te verklaren zijn door het hoger aantal inzendingen voor het abortusprotocol in de laatste zes maanden als gevolg van de dreiging van blauwtong en de besmettingen met schmallenberg. Hierdoor werden meer PCR-testen voor Q-koorts uitgevoerd. De stalen voor deze onderzoeken komen echter van een beperkt aantal bedrijven waardoor dit een vertekend beeld kan geven.

Overig bacteriologisch onderzoek van foetussen

Van de nageborte bij kleine herkauwers wordt een stampkleuring gedaan. Van de 128 stalen was 10,2% positief. In dat geval wordt bijkomend een brucellacultuur en een chlamydia-onderzoek (PCR) uitgevoerd. Alle isolaties voor brucellaspecies bij kleine herkauwers waren negatief (12 analyses). Ook bij runderen waren alle bacteriologische onderzoeken voor brucellose negatief (2888 stalen).

Tabel 2 Resultaten van PCR-testen op herkauwersfoetussen of nageboortes binnen het abortusprotocol in de periode november 2016 tot april 2017 - Bron: DGZ

Kiem	Runderen		Kleine herkauwers	
	Aantal analyses	Positieve analyses (%)	Aantal analyses	Positieve analyses (%)
Blauwtong	164	0	34	0
Coxiella burnetii (Q-koorts)	28	10,7	130	11,5
Schmallenberg	166	19,3	33	18,2
Toxoplasma	-	-	124	1,6
Chlamydia spp.	-	-	14	14,3
- = niet van toepassing				

Door elke abortus bij runderen, schapen of geiten te laten onderzoeken kan de brucellosevrije status van België gevrijwaard worden.

Uit reïnculturen van lebmaag en long van runderfoetussen onderzocht binnen het abortusprotocol in het laatste halfjaar waren *Trueperella pyogenes* en *Escherichia coli* de meest geïsoleerde kiemen.

Maak gebruik van het abortusprotocol

Het abortusprotocol is een initiatief van het FAVV. Door elke abortus bij runderen, schapen of geiten te laten onderzoeken kan de brucellosevrije status van België gemonitord en gevrijwaard worden. Met

het abortusprotocol kan ook de sanitaire situatie van andere en opkomende dierziekten van kortbij opgevolgd worden. Veehouder en bedrijfsdierenarts krijgen zo informatie over de epidemiologische toestand van de betrokken veestapel. ■

Op de website van DGZ vind je meer informatie over het abortusprotocol bij runderen (www.dgz.be/programma/abortusprotocol-rundvee) en kleine herkauwers (www.dgz.be/programma/abortusprotocol-kleine-herkauwers). Heb je vragen over het abortusprotocol? Contacteer dan DGZ via 078 05 05 23 of mail naar helpdesk@dgz.be.